

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrto 8-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo cesarstvo 29.—
za ostalo inozemstvo 35.—

V upravnishtvu:

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrto 5-60
za en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v. na
mesec. — Posamezno štev. 10 v.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopisi se ne vratajo; nefrankirana pisma se ne
— sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Inserati:

Enostolpna pettigrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več ko trikrat 9 v

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmonigrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljanju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenčni nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Trializem in g. Dobering.

Gospod Dobering je eden izmed najbolj pridnih poslancev, kar jih imajo nemški nacionalci. Ker pôlje v njegovih žilih prista slovenska koroška kri, ga tajne podzavestne naravne simpatije neprestano vlečejo k slovenskim problemom. In ker mož tudi dobro zna slovenščino in marljivo bera naše časopisje ter z našim ljudstvom občuje, je o naših težnjah in potrebah precej dobro poučen. Skratka, če bi mož ne bil zatajil svoje matere, bi mu ne bilo nič očitati. Tako pa je njegov življenjski cilj pobijati slovenstvo s tisto zagrijenostjo, ki je lastna renegeta in pomeni protitež zoper glas krvi in vrojenega materinega jezika.

Gospod Dobering si je postavil za življenjski cilj, opozarjati in mobilizirati nemščino zoper jugoslovansko nevarnost, zoper trializem. V nasprotju z onimi kratkovidnimi in ne po lastni krvidi umsko zaostalimi alpskimi Nemci, ki Slovencev iz samega zaničevanja sploh niti opaziti nočeo, se je bistroumni, iz zdravega slovenskega koroškega življa porojeni Dobering povzpel tako daleč, da Slovence vpošteva in z njihovo darovitostjo ter organizacijsko spremnostjo resno računa. Njemu Slovenci niso »dumme Krâner«, ampak Nemcem zelo nevaren in zlasti nemške koroške planince glede na inteligenco daleč nadkriljujoč element. Zato pa alpske Nemce neprestano svari, naj ne omalovažejo okrepitve slovenskega ljudstva, zlasti pa ne njegovih političkih trialističkih teženj. Gospod Dobering je tudi tisti, ki je prvi opazil, kako so ravno Kranjci umetnemu nemškemu nadvladju na Koroškem nevarni, in on je tisti, ki vsakokrat jako resno nagnubanči čelo kadar bere v naših listih, da se je kod na Koroškem ustanovila slovenska hranilnica ali pa izobraževalno društvo. In da pripada slovenska Koroška Vseslovenski Ljudski Stranki, to je največja skrb mnogodelavnega ponemčenega državnega poslanca.

Te dni je gospod Dobering na Koroškem že dvakrat govoril, in sicer v Velikovcu pretekli ponedeljek o koroški vzhodni železnici in »Kranjskem vetrju«, to sredo pa v Celovcu pri seji nemškega »Volksvereina« za Koroško o trializmu. Kar je o slednjem povedal, ni prav nič zanimivo, treba pa zabeležiti. Dobering je opisal panslavistično gibanje, vseslovenske kongrese in trialistični program, ki hoče hrvaške in slovenske dežele, neizvzemli Koroško in Štajersko južno od Drave združiti v eno skupino. Jugoslovanski problem je pereč in se mora rešiti. Zoper rešitev, ki bi razrgala Koroško in Štajersko, pa zaprla Nemcem pot do Adrije, se bodo Nemci seveda za življenje in smrt borili; za rešitev, ki bi zgolj Bosno z Avstrijo združila, Nemci tudi ne morejo biti, ker bi potem v državi padli od 35:8% na 33:3%, pač pa morejo biti Nemci za rešitev, ki bi Bosno združila z Ogrsko. Treba torej, da se Nemci združijo z Mažari, da slednjim pomagajo Bosno požreti.

Te misli so kaj malo originalne, saj je nemško-mažarski blok odnekdaj v Avstriji vladal in je oče nesrečnega dualizma. Gospod Dobering je veliko prezrl, na kar pa ga ne bomo opozarjali. Mi moramo iz protitrialistične in protijugoslovenske agitacije, ki jo Dobering zdaj v velikem štalu pri alpskih Nemcih organizuje, le ta nauk posneti: Slovenci, ne pustimo iz oči Koroške! Nemštvu se na Koroškem, če izvzamemo Rožno dolino, tla velikobolj majo, kakor sami mislimo. Slovenski kmečki živelj se ne dá in ne dá potujčiti, tudi popolno pomanjkanje šol ne bo slovenskega koroškega življa uničilo. Nemci 'dobro vedo in svojo pozicijo sami matrajo za slabo. Že danes je vsake-

mu razsodnemu politiku jasno da bo moralno priti do sporazuma med obema narodnostima, ker se slovenstvo v nemštvu ne bo potopilo. Mi si pa zavoljo trializma ne bomo pustili zrasti toliko sivih las na glavi, kakor ubogi gospod Dobering. Za nas je zadost, da se koroški Slovenci čezdaljebolj okrepijo na gospodarskem in kulturnem polju. Da se to zgodi, za to bomo delali dalje, potem naj pa le gledajo Nemci, kako bodo prišli do Jadranškega morja!

Gospod Dobernik, vi pa le tuhtajte dalje težavni problem trializma!

„Hrvatski katolički narodni savez“

se je včeraj ustanovil v Zagrebu. Društvo bi se bilo moralno pravzaprav po zgledu nemškega »Volksvereina« imenovati »Hrvatski pučki savez«, kakor je začetkom nameraval tudi škof dr. Mahnič, ki je dal zanj iniciativo, a ustanovni občni zbor je včeraj ime izpremenil, kar pa je seveda popolnoma nebistveno. Udeležencev je bilo blizu 200, večinoma duhovščina vseh strank in akademiki. Bili so navzoči n. pr. gg. škofa Mahnič in Krapac, poslanci Rittig, Tomac, Jemeršič in Bauer, torej možje najrazličnejšega političnega mišljenja, kar dokazuje, da se hoče novi savez postaviti na čisto nepolitično stališče in kar je treba popolnoma odobravati. Pogoj za prospeh je le ta, da bodo katoličani najrazličnejših političnih nazorov morali v kulturnih katoliških težnjah in socialnogospodarskem delu za ljudstvo iti in delati skupaj, kar pa je na Hrvatskem spričo izrazitega frakcionalnega čustva nelahka stvar. Zato bo po našem mnenju poglavitna naloga novega društva vzbuditi zmisel za katoliško solidarnost, zlasti med duhovščino.

Prvi je govoril kapelan Čunko, ki je te ideje izvajal: Društvo je nepolitično, njegov namen le kulturnen in gospodarsk. Delalo bo s predavanji, ljudskimi shodi, društvi, knjižnicami, časopisjem in gospodarskimi organizacijami. Prvo je, da se reši kmet judovskih kremljev. Društvo bo demokratično. — Drugi govornik Stepinac želi,

da se društvo ne omeji samo na puk, na ljudstvo, ampak tudi na inteligenco in aristokracijo, katere je na Hrvatskem veliko katoliškega mišljenja. Tretji govor dr. Ortnerja, ki pravi,

da je društvo nepotrebno, ker že obstaja »Hrvatska pučka prosvjeta« in graja,

da se je na ustanovni shod povabila sama duhovščina, zbudi ostro debato. Nato se izpremeni po dolgotrajni debati naslov in se vsak paragraf pravil natančno pretrese in o vsakem obširno debatira, na kar se pravila z več izpremembami sprejmo. Med drugim se naslov »krščanski« dosledno izpremeni v »katoliški«. — Nato se izvoli upravni odbor, ki je jake obsežen. Izvoljeni so vanj gg.: Alfirević Antun dr., Andrič Vilko, Bačić, nadučitelj, Barič Stjepan, Binički Fran dr., fra Cikojević, Čunko Mato, Deželić Velimir, Galović Ferdo, Galović Grga, Gjanić Stjepan, Grašić I., Hegedić Vjekoslav, dr. Homotarić, Huzeck Stjepan, Ivanek Vilko, Jemeršič Ivan Nep., Katalinić Božo, Kocijančić Juraj, Marakovčić Ljuba dr., Markulin Stjepan dr., Posavac Franjo, Rittig Svetoslav dr., o. Rodić Rafael dr., Ružić Ivan dr., Stričić Bogoliub, Šatajović Dane dr., Skarpa Fr., o. Škrivanić Bernardin, Tomac Juraj, Violoni Ilija dr. — Nadzorni odbor: Novosel Mati dr., Lončarić Josip dr., Mahnič Antun dr., Lang Josip dr., Tkalcic Mijo, Horvat Rudolf dr.

Novemu društvu želimo največje uspehe v blagor hrvaškega katoliškega ljudstva!

Omenimo, da je bilo pri glasovanju tudi precej slovenske duhovščine.

DRŽAVNI ZBOR.
Dunaj, 8. aprila. Krščansko-soc. stranka ima v četrtek 14. t. m. klubovo sejo, v kateri se zavzame stališče glede na 182-milijonsko kronske posojilo.

Ljubljana, 8. aprila. Predsedstvo in parlamentarna komisija Poljskega kola imata 14. t. m. ob 10. sejo. Klubočlani so pozvani, naj se prve zbornične seje gotovo udeleže.

Dunaj, 8. aprila. Gospozkzborskična justična komisija se bo približno v 8 ali 14 dneh pečala z novelo državljanskega prava.

Dunaj, 8. aprila. Bienerth se je zadnjič posvetoval z nekaterimi voditelji čeških deželnozborskih strank o delozmožnosti češkega deželnega zbraha. Uspeh ni bil ugoden. Pred jesenijo Bienerth zato najbrže ne prične z novimi pogajanji.

NOVE KAZENSKE POSTAVE.

Dunaj, 8. aprila. Pravosodna uprava namerava zbornici predložiti načrt kazenske postave in želi, da bi bil kmalu rešen.

NOVE BOSENŠKE - HERCEGOVSKE POSTAVE.

Sarajevo, 8. aprila. Izdati sta dve novi postavi. Prva določa, da bodo pravne posledice pri političnih in navadnih hudodelstvih in pregreških zastarele v tistem času, kakor v Avstriji. Nadalje so izdali postavo v varstvo pismene tajnosti Izdali so tudi nove poštne tarife, ki znižujejo prejšnje poštne od 60 na 40 in od 20 na 10 h.

PRESTOLONASLEDNIK V KOPRU.

Koper, 8. aprila. Prestolonaslednik Franc Ferdinand si je ogledal včeraj Koper.

OGRSKE ZADEVE.

Budimpešta, 8. aprila. Uradno se dementira »Egyertertesovo« poročilo, da bi bili abolirani procesi proti socialistom in nacionalistom na prestolonaslednikovo posredovanje. Vzlicitemu se pa vest v javnosti vzdržuje.

Budimpešta, 8. aprila. Ogrska časopisje graja, da se za okrški požarne žrtve premalo skrbi in da svojci ponesrečencev niso dovolj preskrbljeni. Khuen je zato ukazal strogo preiskavo.

Budimpešta, 8. aprila. Poljedelski minister grof Serenyi je izjavil, da sprejme kandidaturo v Miskolcu.

Budimpešta, 8. aprila. Finančni minister Lukacs je obiskal včeraj kabinetno pisarno. Konferiral je tudi več časa z Bilinskim. Honvedski minister Hazay se je posvetoval o raznih resortnih zadevah v vojnem ministru.

TRG KHUEN HEDERVARYJA V ZAGREBU.

Zagreb, 7. aprila. Po sedemletnem odlašanju je dobil trg pred srednjimi zavodji zopet svoje staro ime »Trg Khuen Hedervaryja« ter so bile te dni nabite nove napisne plošče. Vsako noč čuva te plošče stražnik.

ZAPRTA ČEŠKA ŠOLA.

Praga, 8. aprila. »Narodni Listy« poročajo, da so z orožniško asistenco zaprli češko šolo v Poštorni.

WAHRMUND V PREISKAVI.

Praga, 8. aprila. Državno pravništvo je uvelodilo proti Wahrmundu kazensko postopanje zaradi hudodelstva po § 300 (Ponižanje oblastnih naredil in hujšanje proti državnim in občinskim oblastim) in po § 302 kazenske postave (Hujšanje na sovraštvo proti veroizpovedanjem). Zasledovanje je povzročil Wahrmundov govor dne 27. februarja v Pragi na shodu krajevne skupine »Slobodne šole«. Govori se, da so uvedli postopanje proti Wahrmundu na ukaz justičnega ministra.

Praga, 8. aprila. Wahrmund do sedaj še ni bil zaslišan, ker biva v Rimu. Na shodu 27. februarja je izvajal Wahrmund med drugim: Katoliška

cerkev je, če jo presojamo zgolj z verskega stališča, le stvar gotove konfesije, in sicer neke vrste družbe, ki sama sebe naziva edino izveličavno in nobeni drugi ne prizna enakopravnosti. Boj za katoliško stvar pomenja boj za intoleranco in versko nasilstvo, boj za socialno reakcijo po srednjeveškem vzorcu. Cerkev danes ni nositeljica kulture, k večjem je le še nasilna nebistroumna politikinja. Ultramontanska cerkev razpolaga z dvema sredstvima, da odvrne od sebe propad: prilagoditev na predku, kar je v protislovju s konservativnim značajem cerkve, drugo sredstvo je pa evolucija. Ker cerkev ne more zanikati evolucije, organizira »klerikalne« stranke po ljudskih zastopstvih.

Dunaj, 8. aprila. Wahrmundovi zadnjiči seji justično ministristvo ni posredovalo. Tudi niso istinita poročila, da se je uvelod proti Wahrmundu kazensko postopanje.

IZ VATIKANA.

Rim, 8. aprila. Dosedanji nadškof v Lucci, kardinal Lorenzelli, nekdanji pariški nuncij, bo prideljal kurialni upravi. — Tajnik obredne kongregacije je postal škof Fontaine.

MÜHLHEIMSKA NESREČA V PRUSKI ZBORNICI.

Berlin, 8. aprila. Železniški minister Breitenbach je podal v včerajšnji seji pruske zbornice obširno poročilo o znani Mühlheimski nesreči. Povzročil jo je strojevodja ekspresnega vlaka. Ministrova izvajanja so poslanci poslušali stojé.

ZOPER FINSKO AVTONOMIJO.

Helsingfors, 7. aprila. Finski deželni zbor, ki se je sešel včeraj, je energično protestiral zoper carski reskript, s katerim se pooblašča duma, da določi »ruske pravice« glede na Finsko. Načelniki vseh strank, tako agrarci kakor socialisti, starošvedi in mladošvedi so označili ruski projekt za nečuveno kršenje finske avtonomije. Rusija nima do Finske nobene pravice, marveč je Finska z Rusijo glasom pogodobila leta 1809, s katero je švedski kralj Karol XIII. Wasa odstopil svoje pravice carju Aleksandru I., zvezana zgolj s personalno unijo in je car Aleksander I. zase in za svoje naslednike slovesno prizadel finsko avtonomijo spoštovati. Ves izobraženi svet spremlja boj zavednih in izobraženih Fincev zoper peterburške stare in moderne reakcionarje s prisrčnimi simpatijami.

POULIČNI NEMIRI V BREMENU.

Bremen, 8. aprila. V sredo zvečer so bili tu veliki poulični nemiri. Na »Marktplatz« se je podalo kljub policijski prepovedi več tisoč demonstrantov. Policija je energično nastopila proti njim. Bili so s palicami in s sabljami po demonstranthih in jih več zaprljali. Z aretiranci je policija zelo grdrovnila. Zamašili so jim celo usta in jih bili s pestmi. Policija je zaprla tudi čisto nedolžne ljudi in jih preteplala s pestmi. Ljudstvo je zato skrajno razburjeno.

ALBANSKA VSTAJA.

Carigrad, 8. aprila. Albanska vstaja povzroča turški vladni velike skrbi. Nič več ne zakrivajo, da je vstaja zelo resna. Vlada je izdala najodločnejše odredbe. Iz Skopelj poročajo, da albanska vstaja grozno narašča. Bolnišnice so prenapolnjene ranjencev. Ubitih je bilo veliko oseb.

Solun, 8. aprila. Vlada je proglasila v Prištini obležno stanje. Koncentrirali so dvanaest bataljonov.

žgale granate. Branilci so izvršili sa-moumore, ker se niso hoteli vdati turškim vojakom. Del vstašev je že pobegnil v gore.

KOLERA NA JAVI.

Trst, 8. aprila. Mornariška oblast naznanja, da je nastala v Samaranu (Java) kolera.

Dnevne novice.

+ Otrok, ki ga hočejo utajiti. »Slovenski Narod« bi rad popolnoma utajil komunike o seji »Zvezze juž. Slavena« in piše tako, kakor bi komunike — ta sad grešne zveze — kar z oblakov padel v uredništva dunajskih listov. Včeraj »Narod« trdi, da tudi »Bosnische Korrespondenz« ni bila tista, ki je priobčila famozni komunike. Na to odgovarjamo: Komunike so dobili dunajski listi od »Bosnische Korrespondenz«. Če je »Narod« naročil »Bosnische Korrespondenz« izza tistih dni, je dobil le tiskano korespondenco, komunike je pa priobčila »Bosnische Korrespondenz«, ki ima zvezo z »Zvezzo južnih Slavena«, hektografirano, kakor se spravlja v svet kaka nujna stvar in tako hektografirani komunike so dobili dunajski listi. Tako je in nič drugače. »Narod« se je torej zopet blamiral! Namente, da »Narod« nam očita laž, naj bi poiskal tistega, ki je v »Bosnische Korrespondenz« dal tak komunike! Po interviju z dr. Šusterščem smo mi na korist dobri stvari na razna zavijanja in zbadanja molčali in tudi danes le kratko odgovarjamo na »Narodove« impertinence. Zavest imamo, da smo mi povzročili, da se je komunike moral preklicati!

+ Narod in »Paradiž«. Kdo bi mogel dvomiti, da se ne bo na naš predvčerajšnji uvodnik oglašil organ, ki je na Slovenskem najbolj kompetenten razpravljati o morali — namreč devički »Slovenski Narod«, to je tisti »Narod«, ki sistematično skozi leta in leta s feljtoni, noticami in slikami in la »Žrtev razmer« tako spremeno deluje za povzdigo etičnih čuvstev med našim ljudstvom. Zato se tudi topot ni čuditi, da se je »Slov. Narod« oglašil in dal odgovor za tiste, ki imajo molče, in ki tudi vedo za kak molče. Da »Narod« ni iz izključno političnih motivov škandalozne paradiške zadeve zatajil, bo menda jasno tudi človeku, ki se ni brigal nikoli za politiko med Slovenci; tisti njegovi oziri na prizadete rodbine in dekleta, so čisto navadno vsakdanje licemerstvo. Kajti če bi se šlo kedaj »Narod« za te ozire, bi ne obešal nečednega perila na veliko cesto tudi tedaj ne, kadar se ne gre slučajno za kakega pristaša njegove stranke. Zato je pa tudi povsem umevno, da se je v svoji sinočni notici ta dični list zagnal v našo duhovščino, pogrel stare, deloma zlagane, deloma pretirane afere in jih po svoji stari navadi podtaknil celemu stanu. Mi še niko nismo pisali v takem tonu n. pr. o liberalnih advokatih ali učiteljih, če je kdo izmed njih grešil, ker ne delamo nikoli odgovornega celega stanu za grehe posameznika! »Narodov« okus je seveda drugačen; kakor povsodi, tudi takoj bolj izbran in plemenit. Pa ne glede na to: »Slov. Narod« je tudi velekulturen list! Mnenja izvedencev in fakultet nimajo zanj nobene veljave — in bolnik, blazen človek ali psihopat, je za svoja dejanja navzlic vsem izvedencem in fakultetom pod vsakim pogojem odgovoren, kakor hitro ni pristaš liberalne stranke in ne nosi tistega žalostnega prostomišljenja na sebi, katero propagira »Slovenskega Naroda« usmilenja vredna inteligencia! Vemo tudi, da bi razum »Slov. Naroda« tako delalo tudi mnogo njegovih prijateljev, katerim je po nesreči dana moč in pravica v roke, če bi ne bilo v Avstriji še večjih mest, kakor je naša obžalovanja vredna Ljubljana. A mi nismo storili ne enega ne drugega: mi nismo zlobno in licesersko napadali ne stanu ne bolnikov, in še več — tudi tistega nesrečnega mladega človeka ne, ki je zabredel in zato tudi prejel kazen. Kar smo grajali mi, je bil sistem; in klicali smo na odgovor tistega, ki ni skrbel za to, da se taki in podobni dogodljaji sploh ne mogo prigajati. Kdo je večji zločinec, ali komaj odrasli otrok, kateremu dam gorečo svečo v roko in ga pošljem v klet, napolnjeno s smodnikom — ali tisti, ki ga spravi v tako situacijo, da pride z apodiktično gotovostjo sam in da spravi druge v greh in nesrečo! Komaj odraslega dečka srušati po cele noči v spalnice deklic, dečka v najvernejši njegovi dobi, ko nista niti volja niti značaj dovolj utrjena, — če to ni več kot nepremišljenost, potem res ne vemo, kdaj naj bi rabili ostrejše besede. Kje na celiem svetu se je kaj

takega še zgodilo — in še več: kje kaj takega zagovarjal? Če torej kdo dela iz te žalostne zadeve politikum, **nismo to mi** — ampak so to prizadeti liberalni krogli oziroma njihovo glasilo brez odgovornega urednika, »Slov. Narod«! Mi v tem slučaju lahko povsem pozabimo na strankarstvo, pozabimo nase in na slovenske liberalce — in vendar ostane vse to, kar smo napisali čista resnica — za vsakega kulturnega človeka katerekoli narodnosti in političnega prepričanja. Tisti »Narod« pa, ki je že davno vso vesoljno kulturo v zakup vzel, se tudi pri tej prilikki ni morel zdržati, da se ne bi na svoj infamni način, z vso, potom dolgih let do najvišjih nižin razvito podlošjo ne zagnal v — škofa. To vsak vé, da škof ni nikoli nobenemu dajal priložnosti pasti v greh, ampak je narobe tudi s svojo knjižico hotel od posameznikov in ljudstva le odvrniti priložnosti in v zroke, da se nравno popači, dočim paradiški slučaj kaže ravno narobe — **In mi bi tak sistem grajal, naj ga začrti liberalec ali krščanski socialec ali culakar!** Kakšen sistem pa je to, ako so dali nesrečnega učitelja, ki je, kakor »Slovenski Narod« včeraj s takim patosom povdarja, »veljal za jako spodobnega, vrlega in poštenega človeka«, za nadzornika v spalnico k dekletom? S temi besedami je »Narod« ta sistem sam nehote najkrutejše udaril. Torej le več doslednosti, gospodje liberalci, ki zaradi raznih pogreškov enega duhovnika napadate vse, dočim se mi kot kulturni ljudje še nikdar nismo zoper učiteljski stan borili s preghrami njegovih posameznikov in se tudi nikoli ne bomo. Napadamo in bomo pa še napadali in dosledno bičali sistem, ki tako modro pedagoško po načelih svobodne evolucijske morale ustanavlja »paradiž«, kamor deva za stražnike k dekletom mlade ljudi, ki se ne znajo obvladovati. To smo vam hoteli povedati, če pa bo »Narod« še dalje tako zavijal kakor včeraj in opletal na znanju način okoli sebe, bomo o celi stvari še nekoliko podrobnejše in jasneje govorili. Če bo kdo prizadet, naj se potem zahvali »Slovenskemu Narodu« in način njegove nizkostoječe nekulturne polemike!

+ Članice in člani zvršilnega odbora slovenskega krščansko-socialnega delavstva se naprošajo, naj pridejo v nedeljo, 10. t. m., v S. K. S. Z., ker se gre za neko zelo nujno zadevo, ki mora biti takoj rešena. Seja je sklicana ob 9. uri dopoldne, ker je v Ljubljani ob 10. še neko drugo velevažno krščansko-socialno zborovanje.

+ II. glavna skupščina »Hrvatskog Krščanskog Radničkog Saveza« bo v nedeljo 24. aprila 1910 v dvorani »Kataličkog djetičkog društva« Trg. Lad. Pejačevića, 15. Skupščina se otvoril ob 9. dopoldne, v cerkvici sv. Roka bo ob 8. uri zjutraj sv. maša. Želeti je, da se glavne skupščine udeležbe tudi zastopniki in zastopnice slovenskih krščansko-socialnih delavskih organizacij. Kdor želi se sestanka udeležiti, naj to nemudoma naznani tajniku Zvršilnega odbora slovenskega krščansko-socialnega delavstva Ivanu Nep. Gostinčarju, Ljubljana, Katoliška tiskarna. Naznanih naj se priloži znamka za 10 vinarjev, da se vpošlje vstopnica k zborovanju.

+ Odlikovanje. Čast. p. Nareis Radek je bil odlikovan s častno svetnijo za širidesetletno zvesto službovanje v redu usmiljenih bratov. Odlikovanec je bil pred več leti prior v Gradeu in v Šent Vidu na Koroškem, zadnje desetletje pa biva v Kandiji, kjer še zdaj opravlja svoj posel kot lekarničar. Mi mu pa želimo zdravja še mnogo let!

+ V »Ljudskem Domu« v Kranju se igrajo v nedeljo, 10. aprila tretjič sijajno uspeli »Rokovnjači«. Odbor društva se je za to ponovitev odločil, ker je zadnjič veliko okoličanov moral brez vstopnic oditi. — Začne se igrat ob 3/4. in konča ob 7. Tako je mogoče, da se je udeleže tudi gostje iz tržiške, jeseniške in škofjeloške proge, ker je začetek in konec igre tako uravnan, da je prihod in odhod z vlaki lahko mogoč. Ker so sedeži po 1 K in po 80 vin., stojišča po 50 vin., je upati obilne udeležbe, posebno, ker ste prvi dve predstavi res sijajno uspeli! — Zato, kdor se hoče res zabavati in imeti obenem duševni užitek — v nedeljo v »Ljudski Dom« v Kranju!

+ V komisijo za licencovanje bliskov plemenjakov je deželni odbor poleg živinozdravnika imenoval za dobro treh let sledče člane oziroma namestnike: Za okraj Črnomelj: Član Martin Matjašič, deželni poslanec, Rosalnice, namestnik Andrej Lackner, hotelir, Črnomelj; Kamnik: Matija Wieltschnig, oskrbnik, Križ, namestnik Valentin Benkovič, posestnik, Kamnik; Ljubljana (mesto): Franc Škof, Korunove ulice,

ce 14, namestnik Jakob Golli, Trnovska ulica 1; Ljubljana (okolica): Franc Žitnik, Lanišče, namestnik Miha Dinnik, deželni poslanec, Šmarino; Logatec: Fran Drobnič, deželni poslanec, Nova vas, namestnik Andrej Debevec, podžupan, Begunje pri Cerknici; Novo mesto: Fr. Dular, deželni poslanec, namestnik Josip Zurc, župan, Kandija; Postojna: Jakob Cucek, Nova Sušica 17, namestnik Jožef Ferjančič, župan, Budanje; Radovljica: Jakob Jan, Gorje, načelnik živinorejske zadruge, načelnik gorica; Kranj: Baron Lazzarini, veleposetrnik v Smledniku, namestnik Jakob Bušar, načelnik živinor. zadrugomestnik Ad. pl. Kappus, župan, Kamge, Stražišče.

+ Umrl je v Solkanu znani krojaški mojster in posestnik g. Valentín Jug, star 51 let.

+ Za avskultanta je imenovan g. Fr. Boškin, pravni praktikant pri okrožni sodniji v Gorici.

+ Prošt Faidutti — tržaški škof? »Corriere« pripoveduje, da je bil prošt Faidutti pozvan v Rim brzjavno ter da stoji ta poziv najbrže v zvezi z imenovanjem Faiduttija za tržaškega škofa.

+ Četvorke je povila 26 let stara žena Karolina Marinič v Vedrijanu v Brdih. Dva dečka sta takoj umrli, deklica in en deček pa živita.

+ Jelen, »Jelen!» Pred nami leži saldiran račun rastlinske destilacije »Jelen«, koje lastnik je Anton Jelenec v Logatcu. Vse je izpolnjeno slovenski, le potrdilo, da je račun poravnati, se glasi v blaženi nemščini: »Bezahlit 5. Apr. 1910. In taka potrdila se da jejo v roku slovenskim odjemalcem! Začaj pač to, gospod Jelenec? Ali je slovenski jezik dober samo za reklamo? Ko imate pa enkrat od slovenskih strank denar v rokah, potem jih želite z nemškimi potrditi! Kako naj imenujemo tako ravnanje? »Kdor zaničuje se sam . . . «

+ K vlotu v senožeško cerkev. Iz Senožeč se nam piše: Od leta 1859., ko se je izvršila od vojakov tativina v senožeški župni cerkvi, do noči med 6. in 7. aprilom letos, je bila varna ta cerkev pred vlotilci. Dodatno k poročilu o tej tativni se nam poroča še naslednje: Vlotilo se je pri stranskih vratih z dletom. Odpri so tatovi oba stranska tabernakelja pri malih oltarjih. Pri velikem oltarju so pa morali, kakor vse kaže odpreti tabernakelj s svojim ključem tatovi. Iz tabernakelja so vzeli monštranco, sv. hostijo so pustili na oltarju. Iz ciborija so pometali po oltarju sv. hostije; ciborij sam pa odprt pustili na velikem oltarju. Odnosi so posredreni križ iznad tabernakelja. Spravili so se na vzdiano omaro za sveta olja, katero so vrgli iz zidu, in tudi na vzdiano pušico, katera je prevrta na dletom. V zakristiji so pobrali dva kelija; patene so pustili, odpri vse omarine predale in zmetali navprek razno cerkveno obleko. Dopadla sta se jim tudi dva čolnička za kadilo. Pri zakristiji, nekaj so jih pa tudi odnesli. Vsa tativina se je izvršila ponoči, ko je nilo zelo temno, in ob silnem nalivu dežja. Škode je gotovo do dva tisoč kron. Orožništvo pridno zasleduje vso zadevo. Kakšni uspehi so doslej, piscu teh vrstic ni znano dosedaj. Sumi se, da so ti ljudje v zvezi z raznimi vlotilci, ki se pojavljajo dan za dnevom po raznih mestih.

+ Vojaki-planinci so odšli včeraj zjutraj iz Gorice v gore. Razdele se na Kanal, Volče, Tolmin, Kobarič in Brezno. Jeseni se vrnejo v Gorico.

+ Slovenca ponesrečila v Ameriki. Iz Clevelandu se poroča 25. marca: V tovarni Mechanic Rubber Co. sta se posrečila rojaka Jernej Krašovec in Martin Šulc. Prvemu je odtrgal stroj prste na roki. Drugemu je pa stroj tako zdelal, da so ga morali prepeljati v bolnišnico, kjer bo ležal dalj časa in kjer mu bodo najbrže odrezali tudi roko.

+ Kranjskagora in nameravane nove železnice. Občinski svet v Kranjskigori je že pred časom sklenil na predlog prvega občinskega svetovalca Al. Petermanja naj se pozivlje pristojne oblasti in tozadovne interesente da naj se gradi nameravana železnica Sveta Lucija—Bovec mesto do Trbiža—Belapeč skozi Trento—Pišnico na Kranjskogoro. Kakor se nam je poročalo, je tozadovno posredoval pri deželnem glavarju Fr. pl. Šukljeju kot predsedniku kranjskega deželnega železniškega svetja, občinski odbornik Kranjskogoro g.

Peterman, in sicer pred malo časa G. deželni glavar pl. Šuklje je obljubil da se bo o tej zadevi natančno informiral ter potem ukrenil potrebno v pred naše Kranjskegoro, ki je kot ena najskrajnejših točk na Kranjski proti Koroski zelo ogrožena od nemškega kapitalističnega navalna. Želimo Kranjsko-gorčanom veliko uspeha in pozivljamo gospode, ki imajo opraviti z načrti novih železnic na Kranjskem, naj se oziroma na njihove želje in naj pri koralikih, ki jih bodo tozadovno naredili, povdorajo, da je ta zveza tudi z vojaškega strategičnega stališča mnogo bolj pripravna.

+ Avstrijski kreditni zavod. Včeraj je bil na Dunaju občni zbor delničarjev c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt. Predložena bilanca za leto 1909 izkazuje 15.596.825 K 26 h čistega dobička, za 1.167.909 K 37 h več nego v prejšnjem letu. Občni zbor je sklenil od tega dobička uporabiti 10 odstotkov na 120 milijonov kron znašajočo delniško glavnico za dividendo, to je po 32 K za delnico, nadalje prenesti 1.786.000 K na novi račun in pripisati 1 milijon krov izrednemu rezervnemu zakladu, ker je redni rezervni zaklad z 62 milijoni K že dosegel po pravilih predpisano maksimalno višino.

+ Novo poštno nabiralnico so dobili te dni v Ricmanjih. Poštno zvezbo imela s c. kr. poštnim uradom v Borštu.

+ Razpisane učiteljske službe. V šolskem okraju Litija so v stalno nameščenje do 1. maja t. l. razpisane sledeče učiteljske službe: Nadučiteljsko mesto na širirazrednici v Št. Vidu pri Zatičini, voditeljski mestni na enorazrednici v Prežganju in Kolovratu in po eno učno mesto na širirazrednici v Št. Vidu pri Zatičini in na dvorazrednici v Izlakah.

+ Mednarodna lovška razstava na Dunaju. Za mednarodno lovško razstavo na Dunaju določene razstavne predmete je treba poslati do 12. aprila na Dunaj. Pošljatev mora plačati oni, ki določajo razstavljajo, medtem ko se vrne poštne prosto.

+ Slov. katol. izobraževalno društvo v Radovljici priredi v nedeljo, dne 10. aprila, ob 7. uri zvečer v prostorih hotela »Bastel« gledališko predstavo. Spored: 1. Govor: Odkod ime Radovljica? 2. »Repoštev, duh v krkonških gorah«, čarobna burka v petih dejanjih. 3. »V ječi«, burka iz vojaškega življenja v enem dejanju. 4. Prosta zabava.

+ Društvo slovenskih katehetov naznana, da je prva izdaja učnega posrednika za načrte razrede ljudskih šol »Kratka razlaga božjih zapovedi« pošla. V tisku je nova izdaja. Dobiva se izvod po 4 vinarje v prodajalni »Katol. tisk. društva« (preje H. Ničman) v Ljubljani. Pri večjem številu nekaj namečka.

+ Leonovo društvo za Hrvaško je 5. t. m. priredilo v Zagrebu dve predavanji. Prvi je predaval škof dr. A. Mahnič o »Sociološkem momentu v filozofiji«, drugi pa dr. F. Binički o »kulturnem boju«.

+ Zgorela je zidanica posestniku Udovču iz Homa; izteklo je 45 veder vina. Zavarovan ni bil nič.

+ Po nesreči se je obstrelila osemletna deklica Ana Cankovič iz vasi Pinenec blizu Dignana pri Pulju. Dekleta so stariši pustili doma samega. Ko je igrala z nekim samokresom, se je sprožil in jo hudo ranil v trebuh.

+ Razglas. Na podlagi zakona z dne 6. avgusta l. l. o živinskih kugah § 42. vpšljalo je c. kr. okrajno glavarstvo za občine Brezovica, Dobrova, Dobrunje, Ježica in Rudnik pasje znamke. Vsak pes mora imeti znamko na vratnem ali prsnem jermenu pritrjeno, isto tudi tedaj, kadar ni kontumaca. Pse brez teh znamk odvzeli in usmrtili bode konjač; proti lastniku se pa bode kazensko postopalo. Vsak lastnik psa naj takoj vzame pri svojem županstvu za vsacega psa po eno znamko, za kater

Cuj lombardsko petje. Poje društveni mešani zbor. Deklamacija: »Meta in Jaka«. Govor. »Nežka iz Bleda«, narodna igra v petih dejanjih. »Tri sestre«, igra v treh dejanjih, spisal dr. Jan. Ev. Krek.

— **Kmetijski tečaj za učitelje na Grmu.** Deželni odbor priredil meseca julija na deželni kmetijski šoli na Grmu tritedenski kmetijski tečaj za učitelje, ki bo obsegal 14dnevnih poduk v kmetijstvu in entedenski poduk v zadržnjuštvu.

— **Neznana ženska ponesrečila.** Utopljenko so našli v četrtek, 7. t. m., dopoldne ob 10. v Ljubljani pod vasjo Slape. Po zunanjosti soditi je beračica, srednje bolj suhe postave, stara čez 50 let. Utopljenka tu ni znana, nahaja se v mrtvačnici pri D. M. v Polju. Utopljenka je v sredo govorila poleg Ljubljance s Heleno Novak, kateri je rekla, da gre v bolnico. Nakrat se je neznanka odprla žila. Novak je šla po voz, da bi žensko prepeljali v bolnico, neznanka se je pa šla izpirat k Ljubljani, kjer je izgubila ravnotežje ter padla v vodo.

— **Ustrelli** se je v Pulju vojaški podintendant Viktorij Zubryski. Pókojnik si je hotel že enkrat končati življenje, pa ga je njegova žena še o pravem času odvrnila od njegovega grozrega namena. Vzrok: huda bolezן.

— **Neprijetno svjedenje.** Posestnik Ivan Hrovat v Št. Jerneju ima na svoji kašči več golobnjakov, kjer imajo gojobje in postolke vsak v svojem oddelku že celo vrsto let svoje mladiče. Postolke so si bile to pravico v gospoljubni hiši bolj s silo izvojevale in priborile ter si te zastarane pravice ne dado kar tako kratiti, kakor se je to videlo te dni. Priletele so namreč iz toplega juga v svoja poletna bivališča ter si nemudoma poiskale priljubljeno stanovanje v kašči. Tu pa jih je čakalo veliko razočaranje: v njihovi odsotnosti si je dvojica golobov napravila gnezdo na postoljnjem mestu ter izvalila dva slabotna mladiča. Vnel se je ljut boj, boj za obstanek. Podlegla sta goloba, postolka pa je pograbila golobčka ter ga zanesla gospodarju pred prag, za prvim tudi drugega, češ, ali tako varuje naše imetja? Zdaj pa zopet vlađa mir med golobi in postolkami.

Pletarska obrt v Bosni. Lani je bilo iz Bosne odposlanih 500 vagonov sлив; za to je bilo treba okolo 50.000 košar po 20 do 25 kil vsebine. Košare so stale okolo 28.000 kron in so se vse zunaj dežele naročile. Da ostane odslej ta denar doma in se pomore kmečkemu ljudstvu po zimi do zasluga, uvede se v Brčki in Gradačcu pletarska industrija. Za izvoz češpljeve mozge pa se v istih

Hrvatski list v Albaniji. Lekarnar M. H. Pardo v Skadru, rojen dalmatinski Hrvat, bo začel izdajati list »Sunc« v hrvaškem, turškem, albanskem in italijanskem jeziku. List bo zastopal pravaški program iz leta 1894.

Razne stvari.

Fotografija v barvah. Neki Rus, ki živi v Strassburgu, je iznašel način, kako se dá fotografiati v barvah, in s tem bi bile izpolnjene že davne sanje. Limijerov sistem je bil dosedaj samo v stanu, da proizvede diapositive. Kopij pa se ne dá napraviti po tem posrednem postopanju. Na način Rusa Ludeha je možno v barvah tako hitro in tako zanesljivo fotografiati, kakor z navadnim postopanjem. Natančneje poročilo bodo nemški časniki šele prinesli, sedaj javljajo samo to kratko notico. Barve so nenavadno svetle. Ta iznajditelj, ki mu je šele trideset let, že dela šest let za barvano fotografijo. Najprej je bil nastanjen v Švici, a ker je Rus in je delal s tujimi kemikalijami, so ga izgnali. V Strassburgu je dobil podpore od vsečuilišča in od nekaterih zasebnikov, kar je pospešilo iznajdbo. Luden priglasil patent.

Nesreča na Vezuzu. Na vezuvški železnici sta trčila dva vozova. Ubit je bil pariški hotelir Bolenard, njegova žena je pa smrtnonevarno ranjena.

Sestratno zastrupljenje z arzenikom. Iz New Yorka poročajo: Neka Kellner je bila obdolžena, da je zastrupila z arzenikom moža, tri otroke, sestro in svakinjo. Malo je manjkalo, da ni prišla na električen stol. A senzačno se je pojasnila zadeva. Državni pravnik kar ni moral verovati, da bi bila Kellnerjeva morilka. Ukažal je zato že enkrat natančno preiskati stanovanje. Pri preiskavi se je dognalo, da so bili posteljnaki prepojeni z arzenikom.

Nevarno je obolela v Curihu bivša srbska kraljica Natalija, ki je starata sedaj 50 let.

Električno dvigalo v cerkvi. V rimski katedrali, cervi sv. Petra, so zgradili električno dvigalo, ki vodi na vrh cerkve, odkoder se nudi krasen razgled nad večnim mestom. Tisoči in

tisoči ljudcev prihaja vsako leto v Rim, da vidi starinske krasote najstarejšega mesta celega sveta, ki ima zato tudi ime »večno mesto«. Sv. oče papež je dal zgraditi omenjeno električno dvigalo, ki bo vodilo ljudcev na vrh cerkve, na kupolo. Pred nekoliko dnevi je bilo izgotovljeno ter posvečeno v navzočnosti kardinala Rampolle in drugih visokih dostojoanstvennikov.

Ženski lasje. Po vseh mogočih raziskovanjih in najrazličnejših statistikah se je neki Anglež spravil tudi nad ženske lase in prišel do naslednjih zaključkov: Ženske s črnimi lasmi imajo na svoji glavi približno 70 kilometrov las, pri tem, ko jih imajo plavke celo 135 kilometrov. Pri tem je tedaj mogoče dvoje, in sicer, da so črni lasje debelejši, kajti plavki pa redkejši. Ne dosezajo sumirani velike dolžine. Bolj verjetno je prvo: mnenje, da so črni lasje debelejši, kajti črn las nosi povprečno težo 113 gramov, ne da bi se utrgal, dočim ne drži plavki več nego 60 do 70 gramov.

Ponarejevalci denarja. Zanimiva so poročila tajništa francoske banke o ponarejevalcih denarja. Najrazličnejše osebe so se skušale v tej stroki. Eden najbolj prebrisanih zločincev pa je gotovo znani Giraud de Gatebourne, ki je banko zalagal celih osem let z imenitno ponarejenimi bankovci po 100 frankov. Ironično pa je ta slepar na svoje ponarejene bankovce naredil v robu mal črn madež, v katerem je bil napisan ves paragraf 139 kazenskega zakona, ki govorji o ponarejevanju denarja, seveda se je moglo brati samo s povečevalnim steklom. Drugače pa so bili njegovi bankovci popolnoma takit kot pravi. Giraud je sijajno živel kot kak knez, imel je krasno hišo v Parizu in grad v Saintonge, 12 lakajev, 10 konj v svojem hlevu in najlepše lovskie pse. Pritejal je tudi najsijajnejše slavnosti. Nekega dne pa je stal vseeno pred sodiščem in v Saintogne najdeni ponarejeni bankovci so bili njegovi tožniki. Banka sama je imela od njega 1603 sto frankovskih in 144 dvestofrankovskih bankovcev, torej vsoto 189.000 frankov, med tem ko je bilo najmanj ravno toliko ponarejenih bankovcev v prometu. Girauda so poslali v Cayenne v prisilno delavnico, a pri nekem begu je začel v blatu, kjer so ga živega pojedli raki. Posebno prebrisano in originalno je goljuful tudi znameniti ponarejevalec Leonidas Coidas. Ta je odrezał od 20 novih bankovcev z britvijo en košček in iz teh delcev setavil 21. bankovec, ki je sicer bil sestavljen iz 20 pravih delov, vendar pa je bil vseeno ponaren. Na ostalih 20 bankovcih je manjkalo tako malo, da so se le z malo težavo naredili zopet uporabni. Vendar take izvrstne ponareeditve so zelo redke. Navadno računajo ponarejevalci na neumnost in nepazljivost ljudi in marsikak denar je ponaren zelo naivno in okorno.

Ljubljanske novice.

Ij Gospodinjski tečaj za učiteljice namerava deželni odbor prirediti v Marijanšču v Ljubljani. Trajal bo štiri tedne, in sicer v drugi polovici oktobra in prvi polovici novembra.

Ij Višega finančnega svetnika g. Ferdinand Aviana je včeraj cesar sprejel v avdijenci.

Ij Divizijske pionirske vaje v Ljubljani so se že pričele. Letos poveljuje divizijskim pionirskim vajam neki bosenski nadporočnik.

Ij Velika nesreča na Ljubljani preprečena. V sredo, dne 6. t. m. popoldne okoli 1/4 na 3. uro je vozil neki čoln z vojakoma pionirjem po Ljubljani od šentpeterske vojašnice proti mostu do prisilne delavnice. Vojaka sta se učila voziti čoln. Poveljeval jima je neki nadporočnik 47. pešpolka. Ko pride čoln vedno bližje in bližje mostu, kjer je voda zelo deroča, posebno sedaj, ko je Gruberjev kanal vsled čiščenja popolnoma zaprt in ker je bil čoln zelo težak jih kar naenkrat zanese voda proti mostu in čoln je treščil ob most s tako silo, da se je popolnoma čez sredino prelomil. En vojak je takoj padel pod čoln, a drugi se je nekoliko časa držal na polovici prelomljenega čolna, a je tudi potem zdrsnil v vodo. Častnik, ki jih je nadzoroval, je, ko je to videl, takoj kar blečen skočil v vodo, da bi jih rešil. A kaj, ko je bila voda močnejša kot on. Tako so bili sedaj vse trije v vodi med močnimi valovi. Voda jih je silno hitro nesla naprej. Klicali so vse na vso grlo: »O Marija, pomagajte!« Bil je strašen prizor. Valovi so jih nesli in premetavali dalje in dalje in prišli so že do pralnice prisilne delavnice. Kar naenkrat prileti vojak Willenpart od straže v prisilni delavniči ter se sleč; iz pralnice mu pa je

paznik Papež, ki se je tam nahajal, dolgo vrv ter si jo naveže okrog pasu ter skoči v silovite valove. Vrv je držal z veliko močjo poveljnik straže v prisilni delavnici, četovodja 17. pešpolka Pevc. Vojak je najpreje rešil pri Hribovji tovarni nadporočnika, ga spravil na suho in tekel po suhem naprej tako daleč, da je dohitel prvega vojaka pri orožniški postaji na Selu ter skočil zopet hitro v vodo ter rešil tovarnika, kajti ponesrečeni vojak je že popolnoma onemogoč. Tretjega ponesrečenega je voda zanesla h karmelitski cerkvi na Selu, kjer so ga rešili. Nadporočnika in enega vojaka so prepeljali v garnizijsko bolnico.

Ij Za provizorna paznika v deželnih prisilnih delavnicah sta imenovana Alojzij Bučar iz Kostanjevice in Martin Tomazič iz Most pri Ljubljani.

Ij Brezbrlžnost magistrata. Toliko in toliko se govorji o higijeni, mnogo se je pisalo po časnikih, in tudi magistrat je že izdal tozadovno marsikake odločke, ki so zbudili vsled svoje pretiranosti dostikrat mnogo smehu, a da bi se v resnici pazilo na higijeno z ozirom na ljubljansko prebivalstvo, o tem ne more biti govora. O ljubljanskih cestah in blatu se je že mnogo pisalo, a o ljubljanskih cestah moramo danes še nekaj omeniti. Kdo se je že sprehajal po manj obljudjenih ulicah in cestah našega starega mesta Ljubljane, je govoril opazil, kako je stopila iz te ali one hiše kaka ženska in zilla cel škar pomij na cesto. Ravnotako kot na Turškem! Potem pa se pari ta nesnaga na solincu in vzduh je tako krasen, da se mora držati človek za nos in usta. Mislimo, da bi bila dolžnost magistrata, da pazi na take stvari, da se ne dogajajo ter res na ta način ukrenil kaj za higijeno mesta. Znan nam je slučaj, da na sv. Petra nasipu št. 59 hišna gospodinja vse kuhinjske ostanke in vodo zliva na cesto, ki je vedno mokra, tako da smrdi na sredi ceste, kot na pognojeni njivi. Za Ljubljano pa je cel kup blata, ki se ga je tja nanosilo. Pa to ni samo ta slučaj, marsikje in vedno se jih lahko opaža. Ali naj vživajo sostenovalci smrad, ali ljudje, ki gredo na izprehod? Tukaj bi imel hvaležno delo magistrat. Seveda, če na rotovžu ne da do veliko na čednost, ker imajo celo uši, se tudi čednosti od meščanov ne more zahtevati.

Ij Dramatičnega društva občni zbor se vrši jutri, v soboto dne 9. t. m., ob 8. uri zvečer v malo dvorani »Narodnega doma«. Radi važnosti občnega zborna pričakuje se obilo udeležence. Ij Umrla je v Celovcu dne 5. t. m. po dolgi, zelo mučni bolezni gospa Ana Semmelrock, rojena Dimnik, mesarja in posestnika soproga in sestra gospe Marije Černe-Jernej, posestnico na sv. Petra cesti v Ljubljani. Preblaga pokojnika bodi priporočena v molitev in prijazen spomin!

Ij Poizkušen samoumor vojaka. Danes ponoči se je v sv. Petra vojašnici c. in kr. 17. pešpolka s svojo puško ustrelli trobentac Ivan Cedilnik in se je zadel v pljuča ter se nevarno poškodoval. Ponesrečenec služi pri vojakih že četrto leto. Prepeljali so ga v garnizijsko bolnišnico.

Ij Včerajšnji nabor v »Mestnem domu« se je vršil zelo mirno. Po mestu je semterje kak mladenič pokazal nekoliko običajnega poguma, a za aretacijo pa policija ni imela nobenega podvoda. Nekoliko živahnejše pa je bilo danes. Ovenčani s cvetlicami so bili ponekod veseljši, čul se je tudi kak »auf«, a do posebnosti ni prišlo. Policija je dopoldne aretovala zaradi kričanja le tri novačence.

Ij Nabornik okraden. Pri včerajšnjem naboru je bilo v »Mestnem domu« naborniku Andreju Masteku ukradenih iz žepa 20 K denarja. Tat je neznan.

Ij Umrli so v Ljubljani: Vilibald Gril, polic. stražnika sin, dva meseca, Krakovski nasip 4; Terezija Rozman, ključarjeva hči, dve leti, Dunajska cesta 47; Konrad Vrtačnik, sprevodnikov sin, 3 meseca, Hranilnična cesta 7; Alojzij Stražšar, šolski učenec, 13 let, Dolenjska cesta 41.

Ij Mnogo društev še zdaj ne ve, kdo ga je upravičen zastopati na zunaj in podpisovati vloge, ki se predlagajo raznim oblastvom. Društvo, ki si samo sebi sestavlja pravila, predlaga le tedaj pravilne in veljavne vloge, če so podpisane od predsednika ali v njegovem odstotnosti od podpredsednika, nikakor pa ne zadošča tajnikov podpis, kakor se to splošno domneva. Če je društvo po svojih pravilih vezano sklicati vsako leto svoj redni občni zbor, mora to vsaj 24 ur prej naznani pristojnemu oblastvu. Izid volitve pa se mora v treh dneh prijaviti mestnemu magistratu in to tudi takrat, če je ostal ves starodob.

Telefonska in brzojavna poročila.

VELIK POŽAR NA BLEDU.

Bled, 8. aprila. O polnoči je izbruhnil v Gradu silen požar. Gorele so tri hiše in gospodarska poslopja. Za vas je bila največja nevarnost. K sreči je močno deževalo. Gasilci so vrlo gasili.

BIENERTHOVE KONFERENCE.

Dunaj, 8. aprila. V sredo, dne 13. t. m., je povabljen razširjeni odbor »Slovanske Enotec k baronu Bienerthu, istotako predsedstvo Poljskega kluba in nemške narodne zveze.

HRVAŠKA NARODOPISNA RAZSTAVA.

Zagreb, 8. aprila. Včeraj je bil tu sestanek za hrvaško narodopisno razstavo leta 1911.

PRESTOLONASLEDNIK V TRSTU.

Trst, 8. aprila. Prestolonaslednik se namerava 12. t. m. udeležiti slavnosti v Trstu, ko izpuste v morje vojno ladjo »Zriny«. Brionske otokate zapusti prestolonaslednikova rodbina 16. t. m.

VREME.

Dunaj, 8. aprila. Vremenska opazovalnica naznanja zboljšanje vremena.

PASIĆ O NOVIH ŽELEZNICAH NA SRBSKEM.

Belgrad, 8. aprila. Pasić je izjavil, da zgradi Srbija novo železnicu od Kragujevca ob Donavi. Iz Kragujevca bo vodila nova železница v Niš in v Prištino, in če dovoli Turčija, čez Peč do Jadranskega morja.

VAJE ANGLEŠKE MORNARICE.

London, 8. aprila. V Severnem morju se vrše letos pomorske vaje s 122 angleškimi bojnimi ladji, 13 oklopnicami, 50 razdiralcimi, 20 podvodnimi ladji. Med velikimi ladji je največ 10 dreadnoughtov.

PARNIK V OGNUJU.

London, 8. aprila. Vremenska opazovalnica naznanja zboljšanje vremena.

ANGLEŠKI KRALJ V OBERAMERIČAU.

London, 7. aprila. Kralj Edward pride k pasijonskim igram v Oberameričau na Bavarsko. Kralj pride tja na povratku iz Marijinih varov.

MORNARIŠKA STAVKA V MARSEILLE.

siti k besedi, je predsednik izjavil, da po dogovoru nobenemu drugemu izmed udeležencev ne more dati besede. Tudi je poslanec Dobernjig naravnost omenil v svojem govoru, da se morajo (nacionalci namreč) tudi zato potegovati za to železnicu, da si ljudi ohraňijo, in zraven udaril po Kranjcih, češ: »Iz Kranjske sem piha veter, ki ga mi že posebej ne maramo«. Končno se je emenila le predloga za vzhodno železnicu, ki sta ju stavila v državnem zboru nemškonacionalna poslanca Čare in Nagele; zamolčali pa so dejstvo, da je tak predlog stavljal tudi naš poslanec g. Grafenauer. Mi pa bomo že poskrbeli, da bomo to politično komedijo ljudstvu pokazali v pravi luči.

Znanost in umetnost.

Mladeničem! Knjige I. zvezek: Obračna vira. Spisal Ant. Bon. Jeglič, Škof ljubljanski. Cena 1 K. — Ne moremo si kaj, da ne bi na to knjigo, ki je bila tudi že v »Času«, »Mladost« in »Domoljubu« priporečena kot delo, ki ga je treba kar najtopleje pozdraviti in priporečiti, vnovič opozarjali. Naše mlađeničko gibanje, ki tako lepo procvita, rabi te knjige, rabi pa jo tudi vsak katolički Slovenc, rabijo jo vsa društva in vsi društveni voditelji, ki hočejo utrijevati in izobraževati ljudstvo v temeljnih resnicah katoličke vere. Knjiga je pisana zelo poljudno in jasno ter ima zelo bogato vsebino: obravnavana razloge vere, začetek krščanstva, svetost in čudodelnost Kristusovega nauka in življenja, nezmotljivo učenštvo cerkve in njen ozvišenost, pristnost evangelijev in razloge odpada od vere. Knjiga nuja lahko, mnogovrstno in prekoristno snov za mlađeničke večere, razgovore in predavanja, pa tudi za samostojno berilo doma. Naroči se v »Katoličkih Bukvarjih v Ljubljani«.

Dr. Krek: Turški križ. — Tri sestre; ljudski igri. Cena izvodu 1 K, 10 izvodov 8 K. Dobiva se v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano in pri kat. slov. izobraževalnem društvu v Selcih nad Škofjo Loko. (4)

Štajerske novice.

Š Slovenska zmaga. Iz Maribora smo dobili brzojavko, da so Slovenci pri občinskih volitvah v Polički vasi sijajno zmagali v vseh treh razredih. **Š Živnostenska banka je kupila v Gradcu** hišo št. 13 na glavnem trgu. Nemci so vsled tega grozno razburjeni in napadajo posebno posestnika, gospoda Rudolfa Markla, ki jo je prodal. Zakaj se Nemci nakupa te hiše tako strašno boje, nam ni znano. Ali je morda to začetek »slovenske nevarnosti« v Gradcu?

Š Blamaža mariborskega občinskega sveta, ki je predvčerajšnjim slovensko protestiral, da je ministrstvo slovenske obrtno-nadzornevine kurze na Štajerskem podvrglo ljubljanskemu nadzorništvu, češ da to pomeni »začetek razparanja Štajerske dežele v smislu trializma«, postaja čezdalje bolj večja. Danes namreč nemški listi objavljajo, da se je šlo 1. le za drž. obrtno šole, ne pa za obrtno-nadzornevine kurze, ki jih dežela podpira; 2. pa sta se slovenski obrtni šoli v Šoštanju in Žalcu že leta 1907 in sicer 30. julija podredili slovenskemu nadzorniku v Ljubljani — letos se je to zgodilo le še za slovensko obrtno šolo v Šentjurju! Sicer pa nemški poslanci nimajo nič proti temu, ker pravijo, da je boljše, če se slovenski pomočniki vzgajajo za Slovence, ker so potem menda menj sposobni za konkurenco. Mariborski občinski svet se je torej s svojim slovenskim protestom tako blamiral, da se bolj ni mogel. Heil!

Š Stavka v Trbovljah. Iz Trbovelj smo prepozno za včerajšnjo številko dobili brzojavko: Včeraj ob desetih zjutraj se je zbral do 400 delavcev od Einserja pred graščino in zahtevalo, da odslovi direkcija inženirja Martiny, ki je delavcem baje trgal pogodbeno plačo, ki se imenuje »gedina«. Ob šestih zvečer se je zbral pri Lesjaku do 1000 delavcev. Govoril je socialdemokratični vodja Sitter, ki je tolal delavce, naj gredo na šiht. Nekateri so mu ugovarjali. Zvečer je bilo že zopet vse na delu. Rudarski komisar je tukaj v socialdemokratičnem konsumu in zaslije pritožbe delavstva. Zelimo, da se ugoti upravičeni zahtevi delavstva.

Š Šulferajn. Prihodnjo nedeljo se bodo v Mariboru podružnice nemškega šulferajna na Spodnjem Štajerskem združile v Zvezo. Nemci delajo neprestano, da bi nas čimprej zatrlji.

Š Sinovi matere Germanije. V odobor slovenjebističkega nemškega telo-

vadnega društva so bili izvoljeni naslednji Vollblut-Nemci: Potschiaweschek, Watzek, Mally, Kolletnigg, Matusch, Sernko in Vollnitsch. In ti so kar sklenili prirediti »Sonnwendeier«. Haj!

Obsojenci okoliške šole v Celju. Vodja Gradišnik ter njemu udani učitelji Kranjc, Stante, Zagor, Voglar ter »rezervni častnik« Valenčič so izgubili pravdo proti katehetu P. Ludoviku Rantašu, tudi pri prizivni obravnavi dne 7. t. m. Prvotna razsodba je bila potrjena v popolnem obsegu, navedeni učitelji plačajo tudi vse stroške že skoro pol leta trajajoče obravnavne. Gospod učitelj L. e. v. s. t. i. k., ki so ga njegovi tovariši tako črtili radi tega, ker je nadzoroval učence pri izpitu iz veronauka pred škofovom, je dobil s tem popolno zadostenje. Upajmo, da bodo kmalu višje šolske oblasti storile svojo dolžnost, da bodo na tej šoli normalne razmere! Gg. katehetoma P. Ludoviku Rantašu in Antonu Pučniku, ki sta radi tega, ker sta višji šolski oblasti na ljubo poročala resnico in pravico, morala še pred sodnijo izvojevati resnici priznanje, je k uspehu čestitati. Nju je zagovarjal dr. Benkovič, nasprotne učitelje, ki so izgubili, pa dr. Kukovec. Pri obravnavi so bili sodniki dr. Wenedikter, dr. Garzaroli, dr. Erhartič in dr. Krančič.

Š V vlaku omamljen in okrazen. Mesar in živinski trgovec Schauflinger iz Lambacha pri Kremsmünstru, se je peljal v noči od 4. na 5. t. m. proti Brucku ter bil na čuden način okrazen. V Gradeu je zahteval Schauflinger od sprevodnika boljši prostor, nakar mu je slednji odkazal oddelek drugega razreda, v katerem se je nahajal samo en gospod. Schauflinger je zaspal ter se prebudil, ko je vlak vozil na postajo Pragersko; začutil je v vozu neznosen smrad, obenem mu je pa začelo postajati slabo. Izstopivši iz vlaka prešteje svoj denar ter zapazi, da mu manjka 600 K. Gotovo je, da je bil Schauflinger od sopotnika omamljen in potem okrazen. Obdolženec, mož slabotne postave, je rekel železniškemu izprevodniku, da je polkovnik. Za storilcem se poizveduje.

Š Skrivnostna tativna. Na velikonočni ponedeljek med 12. in 1. uro po dnevu je nekdo ukradel v stanovanju zasebnice Marije Werth v Vrtni ulici v Mariboru železno kaseto s 30.000 kronami v knjigah in 190 kronami v denarju. Osumili in zaprli so huzarja J. Drenovskega, ki je za slugo pri vojaškem nadzdravniku dr. Karlu Visy. Sedaj je pa dobil dr. Visy brezimno dopisnico in poročilo, da je zaprti Drenovský nedolžen, ker je neznani pišec vse pokraju. Nadalje je še sporočil v madjarskem jeziku, da je kaseto skrita v drvnici v kleti. Tat je tudi zagrozil, da naj Drenovskega takoj izpuščijo, ker sicer mu zna nekoč ponoči še slabo iti. Šli so iskat in so res našli vse med drvmi, le onih 190 krov gotovega denarja je manjkalo. Uvedena preiskava bode že spravila jasnost v zadevu.

POSESTVO

z gostilno in pekarno se proda v slovenski vasi na Koroškem. — Več pove upravnštvo »Mira« v Celovcu. 874 4-1

POSESTVO

ležeče na lepem kraju na Gorenjskem s prodajalno, tobakarno, vinotocem, lepimi travniki, njivami in gozdi se proda za 30.000 kron. Zemlje je okoli 40 oralov. — Ponudbe pod štev. 50 poštno ležeče, Smlednik. 901 3-1

Serravalle

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k sliki kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa žive, poboljša kri in je rekonvalfacentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovan.

Nad 6000 zdravniških aprčeval.

J. SERRAVALLE, t. in kr. dvorni dobavitelj

— TRST-Barkovje. —

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—